

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN

REFERAT FRA

KONSULTASJONSMØTE OM DIGITALISERING

7. mai 2021

Saksnr.: 21/433

Tilstede: *Fra staten:* Statsråd Linda Helleland (KMD), statssekretær Paul Chaffey (KMD), statssekretær Paal Pedersen (KMD), statssekretær Magnus Thue (FIN), statssekretær Saida Begum (ASD), statssekretær Reid Ivar Bjorland Dahl (BFD), statssekretær Maria J. Bjerke (HOD), statssekretær Thor Kleppen Sættem (JD), statssekretær Anja Johansen (KD).

Fra embetsverket: Jan Hjelle, Katarina de Brisis, Line Richardsen, Live Heltberg, Jan Christian Sandberg (FIN), Espen Opjordsmoen (ASD), Mari Nilsen (BFD), Darlén Gjøstad (HOD), Synneve Monstad Bottolfs (KD), Gunn Pettersen (JD). I tillegg deltok enkelte saksbehandlere som observatører.

Fra KS: Bjørn Arild Gram (leder KS), Gunn Marit Helgesen (1. nestleder KS), Sven Tore Løkklid (2. nestleder KS), Tore O. Sandvik (fylkesordfører Trøndelag fylkeskommune), Lisbeth Hammer Krog (ordfører Bærum kommune), Kari Nessa Nordtun (ordfører Stavanger kommune)

Fra KS-delegasjonen deltok følgende administrativt: Lasse Hansen, Kristin Weidemann Wieland, Helge Eide, Tine Sundtoft (Representant fra Fylkesrådmannskollegiet, fylkeskommunedirektør Agder fylkeskommune), Bjørn Fauchald (leder kommunedirektørutvalget/kommunedirektør Vestre Toten kommune), Roar Vevelstad (leder KommIT-rådet/kommunedirektør Halden kommune)

Dato: 5. mai kl. 12.15-14.15

Møteleder: Linda Helleland (KMD)

Referent: Line Richardsen/Live Heltberg (KMD)

KONSULTASJONSMØTET OM DIGITALISERING

Møtet ble gjennomført digitalt.

Statsråden ønsket velkommen til det andre konsultasjonsmøtet om digitalisering. Det ble gitt en kort presentasjon av deltakere fra begge parter.

Det ble ikke meldt inn saker til Eventuelt.

SAK 1. OPPFØLGING FRA FORRIGE MØTE

Denne saken er en oppfølging av sak om *Samhandling og samstyring på digitaliseringsområdet* (sak 2) fra konsultasjonsmøte om digitalisering den 14. september 2020. Saken hadde 4 underliggende saker til oppfølging. To av disse sakene, sak 2.1. og 2.3 ble behandlet som egne saker senere i møtet (sak 2 og 3 nedenfor).

KS la til at sak 2.2 fra forrige møte, kan ses i sammenheng med *sak 5 om ansvarsfordeling mellom stat og kommune i digitaliseringsarbeidet – felles behandlingsansvar*.

Når det gjelder sak 2.4, og referansen til tiltak i stortingsmeldingen *Data som ressurs – datadrevet økonomi og innovasjon*, var KS opptatt av at kommunesektoren bør være representert i det offentlige utvalget som skal vurdere nytt regelverk for viderebruk av offentlige data. Statsråden presiserte at det er ikke oppnevnt representanter til det offentlige utvalget enda, men ser det som naturlig at kommunesektoren er representert i utvalget. KMD tar innspillet med i det videre arbeidet.

Konklusjon:

KMD tar med innspillet fra KS om kommunal representasjon i det offentlige utvalget som skal vurdere nytt regelverk for viderebruk av offentlige data, med i det videre arbeidet.

Saken tas for øvrig til etterretning.

2. PRINSIPPER FOR INVOLVERING AV KOMMUNAL SEKTOR I STATLIG DIGITALISERINGSARBEID

Denne saken er en oppfølging av sak om samhandling og samstyring på digitaliseringsområdet fra konsultasjonsmøte om digitalisering den 14. september 2020. Status for arbeidet ble presentert i møtet (presentasjon vedlagt).

Statsråden innledet med at hun har inntrykk av at samarbeidet og samhandlingen mellom staten og kommunesektoren er godt. Statsråden la også vekt på at kommunal sektor og statlige virksomheter bør vurdere å inngå mer forpliktende samarbeid om digitaliseringstiltak fordi det er viktig med forutsigbarhet. I den forbindelse er det også nødvendig med ett kontaktpunkt i KS for dialog om konkrete digitaliseringstiltak som berører kommunesektoren.

Det kan også være en fordel om statlige virksomheter involveres i eller holdes orientert om kommunalt digitaliseringsarbeid. Det kan bidra til tidligere involvering av kommunal sektor i statlig digitaliseringsarbeid og unngå at det etableres tjenester og løsninger med overlappende funksjonalitet.

KS påpekte at representativitet fra kommunal side er viktig. KS skal kunne snakke på vegne av kommunal sektor, og dersom staten går utenom KS og direkte til enkeltkommuner, undergraver det den organiseringen som er etablert i kommunal sektor på digitaliseringsområdet. Videre ble behovet for at det settes fart på etableringen av samstyringsmodeller, særlig innenfor oppvekstområdet fremhevet.

I diskusjonene ble det redegjort for nødvendigheten av å sette innbyggeren i sentrum og at det er viktig å involvere brukere og se på hva som er det egentlig behovet. Tidlig innsats fra offentlig sektor er nødvendig. Det krever tett samhandling mellom statlig og kommunal sektor.

Videre ble det vist til at digitalisering er verktøy for å få til nødvendig innovasjon og endring i offentlig sektor. Kommunal sektor har tatt digitaliseringsstrategien og stortingsmeldingen om innovasjon på alvor og har derfor rigget seg med regionale digitaliseringsnettverk og partnerskap for innovasjon. I den forbindelse ble programveilederen fra Bergen kommune om interessenthåndtering anbefalt.

Prinsippene som ble presentert av arbeidsgruppen fikk gode tilbakemeldinger, men det må legges det samme i dem over tid. KS vektla behovet for og dialog om samarbeidsavtaler med de statlige aktørene KS har mye kontakt med.

I diskusjonen ble det vist til at det kan variere fra sektor til sektor hva som er god modell for samstyring og at det er viktig at KMD får innspill dersom det er behov for koordinering.

Konklusjon:

Arbeidsgruppen tar med seg innspill som er kommet i dialogen og jobber videre med det som trenger regjeringsbehandling.

3. ARBEIDET MED DE 7 LIVSHENDELSENE I DIGITALISERINGSSTRATEGIEN OG ØVRIG SAMARBEID OM DIGITALISERINGSSTRATEGIEN

KS innledet med å løfte behovet for å sikre at arbeidet med livshendelser henger sammen med innovasjonsmeldingen og nødvendigheten av at innovasjonsperspektivet trekkes med i arbeidet med livshendelsene.

I diskusjonen kom det frem at kommunesektoren er ikke rigget for å kunne frigjøre ressurser til slikt samarbeid som arbeidet med livshendelsene krever, og at det er nødvendig å finansiere medvirkning fra kommunal sektor for å frigjøre ressurser.

Statsråden viste til signaler om at det har vært vanskelig å få involvering fra kommunal sektor til arbeidet med livshendelser, blant annet livshendelsen dødsfall og arv som KMD har ansvaret for.

KS gjorde rede for to barrierer for involvering av kommunal sektor. For det første jobber kommuner veldig tjenestenært og vil ta tak i behovet. Bruk av innovasjonsmetodikk skaper involvering. Departementene angriper livshendelser på forskjellig vis, det er mye lettere for kommuner å involvere seg når departementene går bredt ut. For det andre er ressursene i kommunal sektor knappe.

Videre innledet KS med at det handler å se ting i sammenheng slik at kommunene kjenner seg igjen. Det er ingenting i veien med livshendelsene, men bruk av innovasjonsmetodikk/design thinking er viktig. Statsråden støttet innspillet og ønsket at KMD og departementene kan følge opp på administrativt nivå.

Fra statlig side ble det vist til møte i SKATE. Politisk ledelse var i møtet for å høre virksomhetenes innspill og de sier noe av det samme. Det er nødvendig å jobbe på tvers og se på de virkemidlene vi har - og om de er innrettet på riktig måte. Med hensyn til arbeidet med livshendelser, er det viktig med innovasjon, men også å få ballen i mål. Det må jobbes med hvordan vi kommer i mål.

KS viste til at de forskjellige livshendelsene er kommet ulikt langt og ønsker derfor oppfølgingsmøter om livshendelsene med eierdepartementene. Statsråden støttet forslaget og vil bidra til at det blir fulgt opp fra statlig side.

Konklusjon:

Det gjennomføres oppfølgingsmøter om arbeidet med livshendelsene mellom eierdepartementene og KS. KMD bidrar til å følge opp at slike møter kommer på plass.

4. INFORMASJONSSIKKERHET OG PERSONVERN

KS redegjorde for at antall myndighetsaktører som veileder innen informasjonssikkerhet og personvern er utfordrende for kommunene å forholde seg til. Kommunene har få ressurser til dette arbeidet og de som finnes, dekker alle sektorer. IKT-sikkerhetsrådet har pekt på behovet for bedre samkjøring. Nettverk for veiledningsaktører er bra, men ikke nok.

KS ønsket at det etableres en arbeidsgruppe som utarbeider et felles sett med veiledningsmaterieell for stat og kommune og om det kan gjøres et arbeid i fellesskap for å ta dette videre.

Fra statlig side ble det redegjort for samordningsansvaret JD har og tiltak som er gjennomført for å styrke samordningen. Noe av det KS tar opp, er fastsatt i grunnprinsipper for IKT-sikkerhet (NSM), men dette er sannsynligvis ikke godt nok kjent.

Det ble også vist til at digital sikkerhet i helse er avgjørende. Kommunal sektor er ansvarlig for sikkerhet og personvern for sine innbyggere. Norm for informasjonssikkerhet og

personvern i helse- og omsorgstjenesten er ment å etablere felles krav og standarder for alle kommuner.

Videre ble det redegjort for rollen som Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) har i arbeidet med informasjonssikkerhet. KMD har utpekt Digdir til utøvende myndighet på området, og har opprettet *Nettverk for veiledningsaktører* nettopp for å bidra til en helhetlig tilnærming til arbeidet med informasjonssikkerhet.

Konklusjon:

JD og KMD vil drøfte KS forslag om å etablere arbeidsgruppe som utarbeider felles materiell og melde tilbake.

5. ANSVARFORDELING MELLOM STAT OG KOMMUNE I DIGITALISERINGSARBEIDET – FELLES BEHANDLINGSANSVAR

KS løftet problemstillinger knyttet til behandlingsansvar for de tilfeller der statlige og kommunale virksomheter behandler de samme personopplysningene i IT-systemer som er eid av staten og som kommunal sektor også bruker (presentasjon vedlagt).

KS mener det er nødvendig å utrede problemstillingen.

I diskusjonen ble det poengtert at innbygger skal kunne vite hvem de skal kunne henvende seg til vedrørende sine data. Med dagens system har kommuner liten mulighet til å drive oppfølging og kontroll. Fra statlig side ble det bekreftet at dette er en aktuell problemstilling. Helseplattformen i Midt-Norge står i denne utfordringen nå.

Konklusjon:

Saken følges opp internt i departementene. KMD melder tilbake til KS.

6. ORIENTERINGSSAKER

Det er utarbeidet eget vedlegg med orienteringssaker fra KS og flere departementer.

KS orienterte særskilt om formål og innretning av digitaliseringsnettverkene.

KS hadde kommentarer til orienteringssakene fra BFD. Når det gjelder fritidskortet for barn og unge mente KS at det var litt bastant der det står at KS ikke vil ha en direkte rolle i utvikling av den tekniske løsningen for fritidskortet. KS presiserte at det er god dialog med Bufdir i dette prosjektet, også når det kommer til involvering. Når det gjelder koordinering av arbeidet med tygg digital oppvekst forventet KS å bli involvert i arbeidet.

Det var ingen spørsmål eller innspill til de øvrige orienteringssakene.

Konklusjon:

BFD følger opp innspillene og melder tilbake.

7. EVENTUELT

Det var ingen saker til eventuelt.

Statsråden takket for møtet. Møtet ble avsluttet kl. 14:15.